

Samarbeid, samordning og barnekoordinator

Velkommen til webinar

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Dagens program

- 0900 Åpning
- 09.10 Hva innebærer endringene, hva forventes av kommunene og en presentasjon av veilederen v/ Kjell Olaf Richardsen og Maria Kjølberg Evensen, Statsforvalteren
- 09.35 Pause
- 09.45 Nærmere om retten til barnekoordinator v/ Minda Tukun Olaussen og Anette Klock, Statsforvalteren
- 10.15 Pause
- 10.25 Virkninger av lovendringene: Følgeforskning ved NTNU, Jan Tøssebro, NTNU
- 10.55 Avslutning

Endringer velferdstjenestelovgivningen

- Samarbeid, samordning og barnekoordinator

Om innhold og sammenhenger i

- Lovverk om samarbeid på tvers av velferdstjenestene
- Veilederen «Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier»

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Om lovendringene

- Formålet er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge, og deres familier, gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene.
- Lovendringene gjelder for alle som har behov for velferdstjenester, uavhengig av alder.
- Bestemmelsen om barnekoordinator gjelder kun for barn og unge under 18 år og deres familier.

Utgangspunktet: Grunnloven § 104

Barn har krav på respekt for sitt menneskeverd. De har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling.

Art.12. Om å si meningen sin

Ved handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

Art. 3. Barnets beste

Barn har rett til vern om sin personlige integritet. Statens myndigheter skal legge forholdene til rette for barnets utvikling, herunder sikre at barnet får den nødvendige økonomiske, sosiale og helsemessige trygghet, fortrinnsvis i egen familie.

Blant andre:
Art. 6. Rett til liv
Art. 9. Holde familien sammen
Art. 24. Helse
Art. 26. Sosialtjenester
Art. 27. Levestandard

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Lovendringene understøtter bærekraftsmålene – eksempler

Nr. 3 om god helse og livskvalitet

«Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder»

Nr. 4 om god utdanning

«Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle»

Nr. 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst

«Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle»

NOU Norges offentlige utredninger 2017:12

Svikt og svik

Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt

Gjennomgang av saker der barn med tilknytning til barnevernsinstitusjon har mistet livet

Rapport fra Helsetilsynet 3/2023
13.10.2023

Gjennomgang av 106 barnevernssaker

HESETILSVNET

DET
Å REISE
VASKER
ØYNENE

Inger Lise Skog Hansen,
Ragnhild Steen Jensen og Tone Fløtten

Trøbbel i grenseflatene
Samordnet innsats for
utsatte barn og unge

DELRAPPORT 1

BEDRE TJENESTER til
barn OG unge
MED **sammensatte**
BEHOV?

Ossebro
Berg
Kikka Bruteig
Inn Cospersen
J.H. Hemstad
Kjetil Wendelborg

NTNU
Samfunnsforskning

Mangel på samarbeid er en utfordring – viktig og nødvendig informasjon kommer ikke frem til dem som trenger den, barn får ikke den hjelpen de har behov for i tide, eller ikke i det hele tatt.

- Svikt og svik, NOU 2017:12

Tverrsektorielt samarbeid om sammensatte problemer – utgangspunktet:

- Når utfordringene opptrer sammen kan de ikke løses hver for seg
- Det stilles krav om ekstra tilrettelegging og tidlig samordnet innsats fra ulike sektorer, forvaltningsnivåer, tjenester og profesjoner
- Godt tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid
  - er en viktig forutsetning for å skape et miljø der alle inkluderes og opplever fellesskap og mestring
  - vil kunne forebygge at problemer utvikler seg, eller at de blir større enn nødvendig

Kilde: Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO

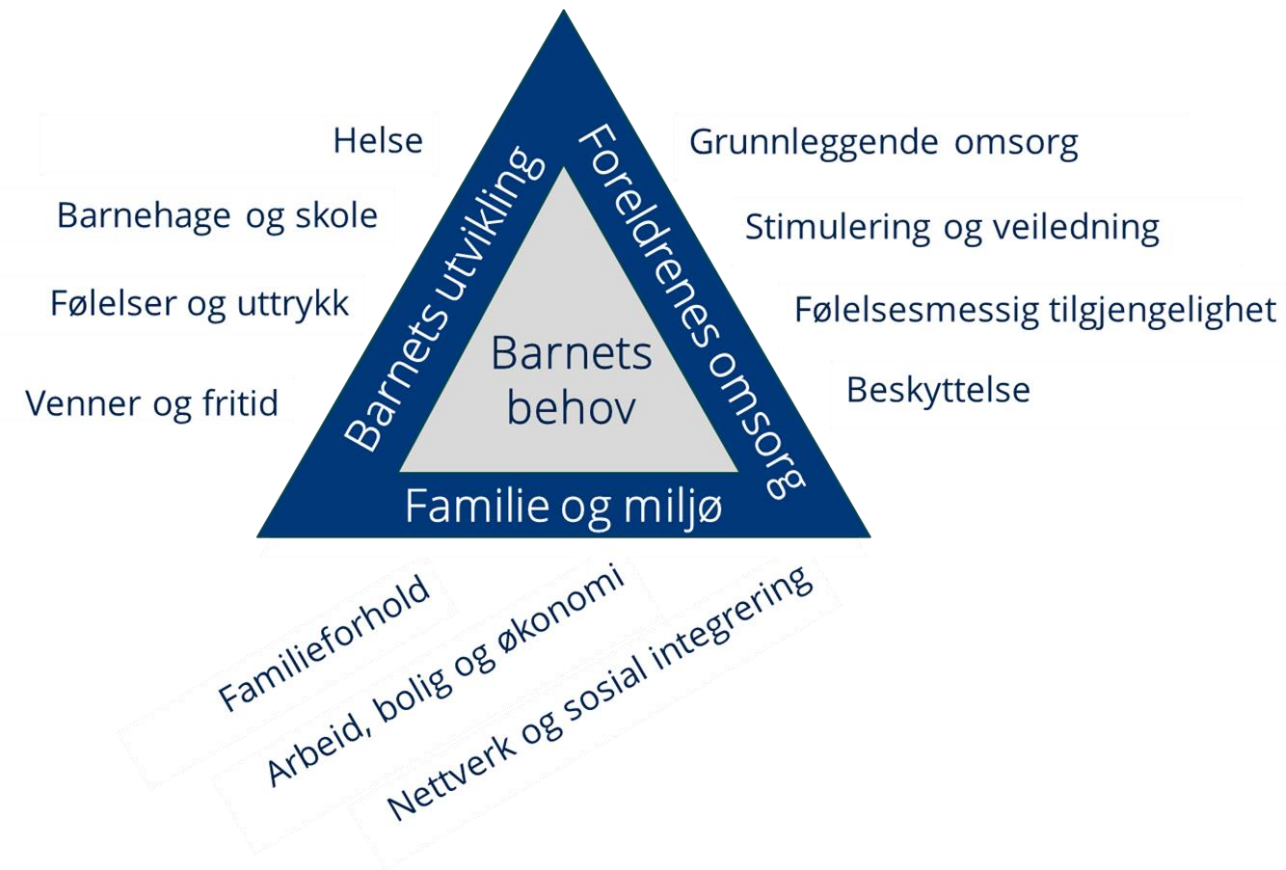

Stortinget har enstemmig vedtatt endringer i flere velferdstjenestelover som blant annet omfatter:

- harmonisering og styrking av reglene om samarbeid og individuell plan
- innføring av en samordningsplikt for kommunen ved ytelse av velferdstjenester
- innføring av en rett til barnekoordinator
- utvidelse av helse- og omsorgstjenestens ordning med lovpålagte samarbeidsavtaler

Formålet med endringene er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene.

Kilde: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=83122>

Eksempler på relevante instanser, tjenester og tiltak:

Barnehage og skole (inkl. SFO). PP-tjenesten. Fritidstilbud og kultur. Forebyggende lavterskeltilbud. Helsetjenester (kommunale og spesialisthelsetjenesten). Familievern. Krisesentre. Barnevern (kommunalt og Bufetat). Politiet. Nav (kommunalt og statlig). Boligbistand. Tilskuddsordninger.

Eksempler på relevante ressurser i samarbeid:

KS. UH-sektoren. Kompetansesentrene. Husbanken. Frivilligheten. Etc.

Eksempler på relevante myndigheter:

Departementer. Direktoratater. Statsforvalterne. Ombud. Etc.

2
INGEN DISKRIMINERING

3
BARNETS BESTE

4
OPPFYLLELSE AV BARNES RETTIGHETER

6
LIV, OVERLEVELSE OG UTVIKLING

12
RESPEKT FOR BARNES MENINGER

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Medvirkning

Samarbeid og samordning

Tidlig innsats

Gjelder velferdstjenester til både barn, unge og voksne

- Kommunal helse- og omsorgstjeneste, spesialisthelsetjenesten, tannhelsetjenesten
- Barnehager
- Skoler inkl. friskoler, skolefritidsordningen, oppfølgingstjenesten (OT) og voksenopplæringen
- PP-tjenesten
- Kommunalt og statlig barnevern (Bufetat)
- Krisesentrene
- Familievernkontor
- NAV (kommunalt og statlig)
- Tjenester som ivaretar introduksjonsprogram

Helse- og omsorgstjenesteloven
Spesialisthelsetjenesteloven
Psykisk helsevernloven
Tannhelsetjenesteloven
Pasient- og brukerrettighetsloven
Barnevernsloven
Barnehageloven
Opplæringsloven
Privatskoleloven
Sosialtjenesteloven
NAV-loven
Krisesenterloven
Familievernkontorloven
Integreringsloven

§ 15-8. Samarbeid og samordning

Skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste skal samarbeide med andre tenesteytarar dersom samarbeid er nødvendig for å gi eleven eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. Dersom eleven har individuell plan etter anna lov og forskrift, skal skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste delta i samarbeid om utarbeiding og oppfølging av tiltak og mål i den individuelle planen.

Kommunen skal samordne tenestetilbodet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme kva for ein kommunal tenesteytar som skal vareta samordninga. Dersom det er oppnemnt barnekoordinator etter [helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a](#), skal koordinatoren sørge for samordning av tenestetilbodet.

Skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste skal, i tillegg til å følgje opp einskilde elevar, samarbeide med andre tenesteytarar slik at skolen, skolefritidsordninga, den pedagogisk-psykologiske tenesta og dei andre tenesteytarane kan vareta sine oppgåver etter lov og forskrift.

Når det er nødvendig for å vareta ansvaret etter første til tredje ledd, kan dei samarbeidande tenestene behandle personopplysningar, inkludert personopplysningar som nemnde i [personvernforordningen artikkel 9](#) og [10](#).

Med tenesteytarar er det her meint kommunale, fylkeskommunale og statlege tenesteytarar, private tenesteytarar som utfører oppgåver på vegner av ein slik tenesteytar, barnehagar som får tilskot etter [barnehageloven § 19](#) og skolar som får statstilskot etter [privatskolelova § 6-1](#).

0 Føyd til med lov [8 juni 2018 nr. 27](#) (ikr. 1 aug 2018 iflg. [res. 8 juni 2018 nr. 825](#)), endra med lov [11 juni 2021 nr. 78](#) som endra med lov [10 juni 2022 nr. 39](#) (i kraft 1 aug 2022 iflg. [res. 20 mai 2022 nr. 871](#)).

§ 15-8. Samarbeid og samordning

Barnevernstjenesten skal samarbeide med offentlige instanser og andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Kommunen skal samordne tjenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme hvilken kommunal instans som skal ivareta samordninga. Dersom det er oppnevnt barnekoordinator etter [helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a](#), skal koordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet.

Barnevernstjenesten skal, i tillegg til å følge opp enkelte barn, samarbeide med offentlige instanser og andre tjenesteyterne slik at barnevernstjenesten og de andre tjenesteyterne kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

Med tjenesteyter menes kommunale, fylkeskommunale og statlige tjenesteytere, private tjenesteytere som utfører oppgaver på vegne av slike tjenesteytere, barnehager som får tilskudd etter [barnehageloven § 19](#) og skoler som får statstilskudd etter [privatskolelova § 6-1](#).

Barnevernstjenesten bør også samarbeide med frivillige organisasjoner som arbeider med barn og unge.

0 Endret ved lov [10 juni 2022 nr. 39](#) (i kraft 15 juni 2022 iflg. [res. 10 juni 2022 nr. 997](#)).

§ 3-4. Kommunens plikt til samarbeid og samordning

De kommunale helse- og omsorgstjenestene skal samarbeide med andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi pasienten eller brukeren et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Kommunen skal samordne tjenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme hvilken kommunal tjenesteyter som skal ivareta samordninga. Dersom det er oppnevnt barnekoordinator etter [§ 7-2 a](#), skal barnekoordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet.

De kommunale helse- og omsorgstjenestene skal, i tillegg til å følge opp enkelte pasienter eller brukere, samarbeide med andre tjenesteytere slik at de kommunale helse- og omsorgstjenestene og andre tjenesteytere kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

Med tjenesteytere menes kommunale, fylkeskommunale og statlige tjenesteytere, private tjenesteytere som yter tjenester på vegne av slike tjenesteytere, barnehager som får tilskudd etter [barnehageloven § 19](#) og skoler som får statstilskudd etter [privatskolelova § 6-1](#).

0 Endret ved lov [11 juni 2021 nr. 78](#) som endret ved lov [10 juni 2022 nr. 39](#) (i kraft 1 aug 2022 iflg. [res. 20 mai 2022 nr. 871](#)).

§ 1-4a. Fylkeskommunens ansvar for samarbeid

Fylkeskommunen skal sørge for at virksomheter som yter tannhelsetjenester som nevnt i [§§ 1-1](#) og [1-3](#), samarbeider med andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi pasienten et helhetlig og samordnet tjenestetilbud, og samarbeider med barnekoordinator dersom dette er oppnevnt etter [helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a](#).

Fylkeskommunen skal, i tillegg til å følge opp enkelte pasienter, sørge for nødvendig samarbeid mellom tannhelsetjenesten innad i fylkeskommunen, med tannhelsetjenesten i andre fylkeskommuner og andre tjenesteytere, slik at den fylkeskommunale tannhelsetjenesten og de andre tjenesteyterne kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

Med tjenesteytere etter første og andre ledd menes kommunale, fylkeskommunale og statlige tjenesteytere, private tjenesteytere som yter tjenester på vegne av slike tjenesteytere, barnehager som får tilskudd etter [barnehageloven § 19](#) og skoler som får statstilskudd etter [privatskolelova § 6-1](#).

0 Tilføyd ved lov [11 juni 2021 nr. 78](#) som endret ved lov [10 juni 2022 nr. 39](#) (i kraft 1 aug 2022 iflg. [res. 20 mai 2022 nr. 871](#)).

1. ledd

§ 2 b. Samarbeid og samordning

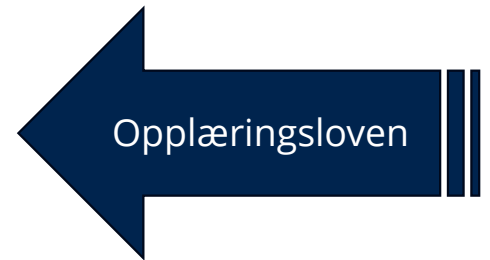
Barnehagen og pedagogisk-psykologisk tjeneste skal samarbeide med andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Dersom barnet har individuell plan etter annen lov og forskrift, skal barnehagen og pedagogisk-psykologisk tjeneste delta i samarbeid om utarbeidelse og oppfølging av tiltak og mål i den individuelle planen.

§ 15-8. Samarbeid og samordning

Skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste skal samarbeide med andre tenesteytarar dersom samarbeid er nødvendig for å gi eleven eit heilskapleg og samordna tenestetilbud. Dersom eleven har individuell plan etter anna lov og forskrift, skal skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste delta i samarbeid om utarbeiding og oppfølging av tiltak og mål i den individuelle planen.

§ 4. Samarbeid og samordning

Kommunen skal sørge for at krisesentertilbudet samarbeider med andre delar av tenesteapparatet dersom det er nødvendig for å gi brukaren eit heilskapleg og samordna tenestetilbud. Dersom brukaren har individuell plan etter anna lov og forskrift, skal kommunen sørge for at krisesentertilbudet deltek i samarbeid om utarbeiding og oppfølging av tiltak og mål i den individuelle planen.

1. ledd

§ 15-8. Samarbeid og samordning

Barneverntjenesten skal samarbeide med offentlige instanser og andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

§ 3-4. Kommunens plikt til samarbeid og samordning

De kommunale helse- og omsorgstjenestene skal samarbeide med andre tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi pasienten eller brukeren et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

§ 15 a. Samarbeid med andre offentlige organer og tjenesteytere

Kontoret skal samarbeide med andre offentlige organer og tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi brukeren et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

2. ledd

§ 2 b. *Samarbeid og samordning*

[...]

Kommunen skal samordne tjenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme hvilken kommunal tjenesteyter som skal ivareta samordningen. Dersom det er oppnevnt barnekoordinator etter [helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a](#), skal koordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet.

§ 15-8. *Samarbeid og samordning*

[...]

Kommunen skal samordne tenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme kva for ein kommunal tenesteytar som skal vareta samordninga. Dersom det er oppnemnt barnekoordinator etter helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a, skal koordinatoren sørge for samordning av tenestetilbudet.

§ 4. *Samarbeid og samordning*

[...]

Kommunen skal samordne tenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme kva for ein kommunal tenesteytar som skal vareta samordninga. Dersom det er oppnemnd barnekoordinator etter [helse- og omsorgstenesteloven § 7-2 a](#), skal koordinatoren sørge for samordning av tenestetilbudet.

2. ledd

§ 15-8. Samarbeid og samordning

[...]

Kommunen skal samordne tjenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme hvilken kommunal instans som skal ivareta samordningen. Dersom det er oppnevnt barnekoordinator etter helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a, skal koordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet.

§ 3-4. Kommunens plikt til samarbeid og samordning

[...]

Kommunen skal samordne tjenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme hvilken kommunal tjenesteyter som skal ivareta samordningen. Dersom det er oppnevnt barnekoordinator etter [§ 7-2 a](#), skal barnekoordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet.

§ 1 a. Samarbeid og samordning

[...]

Kommunen skal samordne tjenestetilbudet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme hvilken kommunal tjenesteyter som skal ivareta samordningen. Dersom det er oppnevnt barnekoordinator etter helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a, skal koordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet.

3. ledd

§ 2 b. Samarbeid og samordning

[...]

Barnehagen og pedagogisk-psykologisk tjeneste skal, i tillegg til å følge opp enkelte barn, samarbeide med andre tjenesteytere slik at barnehagen, pedagogisk-psykologisk tjeneste og de andre tjenesteyterne kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

§ 15-8. Samarbeid og samordning

[...]

Skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste skal, i tillegg til å følgje opp einskilde elevar, samarbeide med andre tenesteytarar slik at skolen, skolefritidsordninga, den pedagogisk-psykologiske tenesta og dei andre tenesteytarane kan vareta sine oppgåver etter lov og forskrift.

§ 4. Samarbeid og samordning

[...]

Kommunen skal, i tillegg til å følgje opp einskilde brukarar, sørgje for at krisesentertilbodet samarbeider med andre delar av tenesteapparatet slik at krisesentertilbodet og dei andre tenestene kan ivareta sine oppgåver etter lov og forskrift.

3. ledd

§ 15-8. Samarbeid og samordning

[...]

Barneverntjenesten skal, i tillegg til å følge opp enkelte barn, samarbeide med offentlige instanser og andre tjenesteytere slik at barneverntjenesten og de andre tjenesteyterne kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

§ 3-4. Kommunens plikt til samarbeid og samordning

[...]

De kommunale helse- og omsorgstjenestene skal, i tillegg til å følge opp enkelte pasienter eller brukere, samarbeide med andre tjenesteytere slik at de kommunale helse- og omsorgstjenestene og andre tjenesteytere kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

§ 15 a. Samarbeid med andre offentlige organer og tjenesteytere

[...]

Kontoret skal, i tillegg til å følge opp enkelte brukere, samarbeide med andre offentlige organer og tjenesteytere, slik at kontoret og de andre tjenesteyterne kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

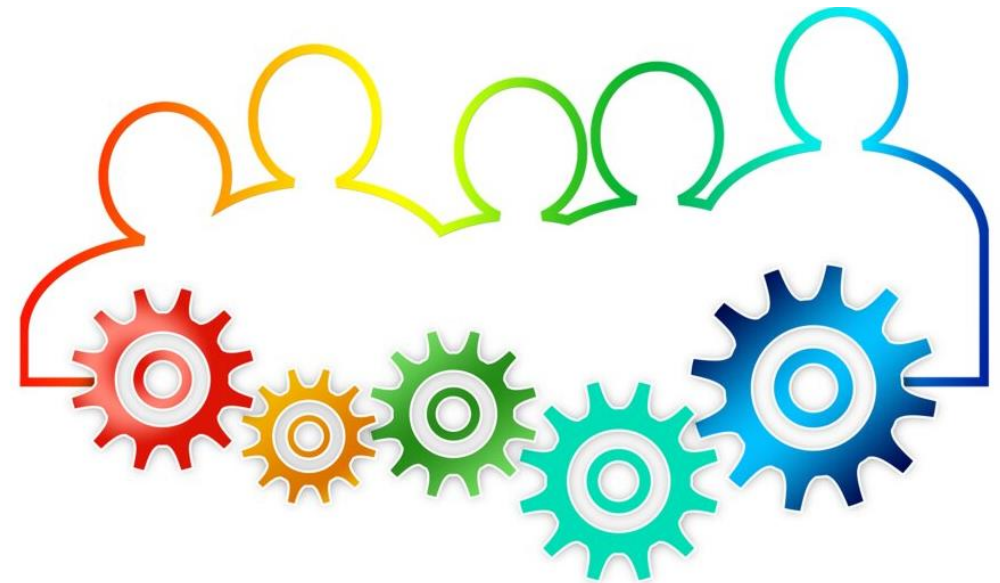

Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet (Ikrafttredelse 01.07.2023)

§ 5. Ansvar for organisering og planlegging

Kommunen skal i sitt arbeid på det boligsosiale feltet sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester. For øvrig skal kommunen samarbeide med andre offentlige aktører som kan bidra til arbeidet for vanskeligstilte på boligmarkedet. [...]

Veilederen: Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier

- Beskriver lovendringene som er relevante for samarbeid på tvers av velferdstjenestene
- Forklarer de nye bestemmelsene nærmere tydeliggjøre ansvar og myndighet
- Gir veiledning på hvordan pliktene kan ivaretas
- Skal være et praktisk verktøy for implementering av de nye eller endrede bestemmelsene om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan

Nettsted:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>

Kilde 0-24-samarbeidet: <https://0-24-samarbeidet.no/dokumenter/>

Tema i veilederen: Barnets rett til å bli hørt og barnets beste er grunnleggende hensyn

- Gjelder ved samarbeid uten at samarbeidet er knyttet til en enkeltsak (dvs. samarbeid på systemnivå)
- Gjelder når det samarbeides med andre velferdstjenester i enkeltsaker (dvs. samarbeid på individnivå)
- Gjelder ved avgjørelser om hvem som skal samordne tjenestetilbudet
- Gjelder ved oppfyllelse av rett til barnekoordinator, alminnelig koordinator og individuell plan

«En helhetlig og samordnet oppfølging forutsetter at barna involveres. Barn har rett til å bli hørt og barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger fra det offentlige som gjelder barn.

Dette følger av Grunnloven § 104, barnekonvensjonen artikkel 3 og 12 og flere av velferdstjenestelovene.

Dette følger også av FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) artikkel 7.»

Tema i veilederen: Samarbeid på systemnivå

Velferdstjenestene skal samarbeide både for

- å ivareta egne oppgaver
- at andre tjenesteytere skal kunne ivareta sine oppgaver

Plikten til å samarbeide utover enkeltsaker ligger til de enkelte velferdstjenestene.

Tjenesteeier (kommuner, fylkeskommuner, statlige og private aktører) har det overordnede ansvaret for oppfyllelse av plikten.

[Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge](#)

Samarbeid på systemnivå vil si å samarbeide uten at det er knyttet til en enkeltsak.

Kommunen har ansvar for den helhetlige planleggingen og samordningen av det generelle forbyggende arbeidet.

Tema i veilederen: Samarbeid på individnivå

- Vilkåret for samarbeidsplikten i enkeltsaker er at samarbeid er nødvendig for å gi barnet eller ungdommen et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.
- Nødvendighetskravet skal ikke tolkes strengt. Det er det enkelte barn, ungdommen og familiens helhetlige behov som er avgjørende.
- Det kan være nødvendig å samarbeide selv om behovet for hjelp er kortvarig.
- Barn/unge vil i en del tilfeller ha rett på individuell plan.
- Enkelte familier eller barn og unge har også rett til barnekoordinator eller koordinator.

«Barn, unge og foreldrenes behov og ønsker bør tillegges stor vekt, og terskelen for å samarbeide med andre tjenesteytere bør være lav. Det å samarbeide vil kunne ha positive effekter for det enkelte barn, for tjenesteyterne og samfunnet.»

«Velferdstjenestene skal sørge for at barnet, ungdommen og foreldrene får gitt uttrykk for sine behov, ønsker og synspunkter»

Tema i veilederen: Kommunens samordningsplikt

- Kommunen skal avklare hvilken velferdstjeneste som skal samordne. Kommunen velger selv hvordan den kan ivareta samordningsansvaret.
- Hvis det er uklart eller tjenestene er uenige om hvilken tjeneste som skal ivareta samordningen, er det kommunens ansvar å avgjøre hvilken kommunal tjeneste som skal samordne tjenestetilbudet.
- Kommunedirektøren har beslutningsmyndighet om hvilken instans som i slike tilfeller skal samordne, men kan delegere myndigheten.

Klar ansvarsfordeling i den enkelte kommune om hvem som skal avgjøre samordning ved uenighet, styrker samarbeidsklimaet mellom tjenestene!

«Hvilken kommunal instans som bør samordne tilbudet til den enkelte, vil kunne endre seg gjennom barnets oppvekst, for eksempel hvis det er barnehagen som koordinerer tilbudet og barnet begynner på skolen.»

Tema i veilederen: Barnekoordinator

Gjelder familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.

Barnekoordinator skal sørge for:

- koordinering av det samlede tjenestetilbudet og fremdrift i arbeidet med individuell plan
- ha oversikt over og bidra aktivt til nødvendig oppfølging og tilrettelegging i form av tilbud om eller ytelse av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester
- informasjon og veiledning om helse- og omsorgstjenestetilbud, andre velferdstjenester og relevante pasient- og brukerorganisasjoner

Rett til barnekoordinator fremgår av pbrl. § 2-5c.

Kommunen har *plikt* til å oppnevne barnekoordinator

Kommunens plikt til å oppnevne barnekoordinator fremgår av hol. § 7-2a.

Tilsvarende bestemmelser i barnevernsloven § 15-8, opplæringsloven § 15-8 og sosialtjenesteloven § 13.

Tema i veilederen: Individuell plan

- Barn og unge med behov for langvarige og koordinerte tjenester har rett til å få utarbeidet individuell plan
- Individuell plan er et planleggingsdokument og en strukturert samarbeidsprosess
- Kommunen (i arbeids- og velferdsforvaltningen, helse- og omsorgstjenesten og barnevernstjenesten) har en selvstendig plikt til å sørge for at arbeidet med individuell plan blir satt i gang
- Ved uklarhet eller uenighet skal kommunen avklare hvilken velferdstjeneste som har hovedansvaret for utarbeidelse og oppfølging av individuell plan.
- Noen tjenester har plikt til å delta i arbeidet med individuell plan selv om de ikke har et selvstendig ansvar for å utarbeide og følge opp individuell plan

Reglene om individuell plan fremgår av:

§ 2-5

Pbrl. § 2-5

Spesialisthelsetj.loven § 4-1
lov om psyk. Helsevern

§ 15-9

Barnevernsloven §
28 Sosialtjenesteloven §

15-8 Opplæringsloven

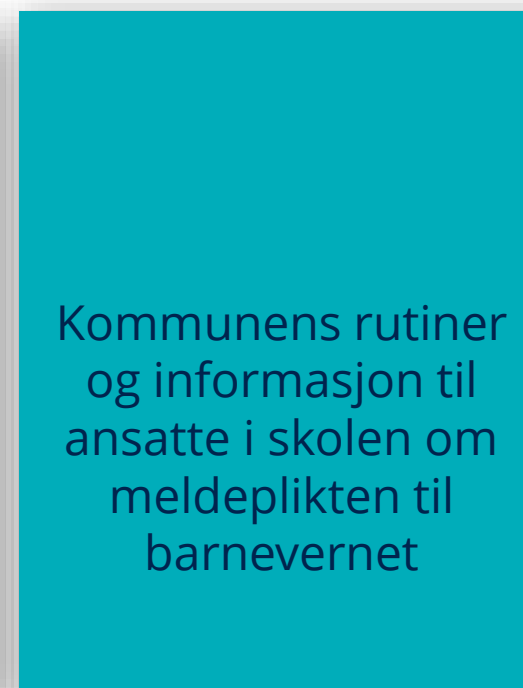
Tema i veilederen: Veiledningsplikt, oppmerksomhetsplikt og taushetsplikt

[Les veilederen fra Justis- og beredskapsdepartementet](#)

[Les om veiledningsplikt, opplysningsplikt og taushetsplikt i veilederen om samarbeid](#)

Kommunens rutiner og informasjon til ansatte i skolen om meldeplikten til barnevernet

[Statsforvalterens brev til kommunene i Viken](#)

Informasjon om kommunens arbeid med å vedta en plan for det forebyggende arbeidet

 Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 20.11.2023   Vår ref: 2023/43494
Deres dato: Deres ref:

Kommuner i Viken v/kommunedirektør, bydeler i Oslo v/bydelsdirektør og byrådsavdeling for oppvekst og utdanning   Saksbehandler, innvalgstelefon
Bjørn-Tore Kristiansen, 22003630

Statsforvalteren ber om å få oversendt kommunens plan for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer

Kommunens gjennomføring av oppvekstreform
Barnevernsreformen ble iverksatt 1.1.22. Et av målene for reformen er at kommunens forebyggende arbeid og tidlig innsats skal styrkes. Reformens innhold regulerer først og fremst barnevernets ansvar og oppgaver, men reformens mål kan bare nås gjennom endringer i hele kommunens oppvekstsektor. Derfor omtales reformen som en oppvekstreform.

Kommunens tidlige innsats og forebyggende arbeid skal styrkes, og forebygging må skje på flere nivåer. For eksempel vil det kreves at barnehager, skoler og helsetjenester styrker sitt forebyggende arbeid ved å utvikle flere egne forebyggende tiltak/tilbud. I tillegg må barnevernet prioritere kvalitets- og tiltaksutvikling tilpasset barnevernslovens målgrupper.

Oppvekstreformen må også sees i lys av bestemmelsene i velferdslovgivningen (endringer i 14 velferdstjenestelover) som trådte i kraft 1.8.22. Lovendringene tydeliggjør kommunens ansvar for å sikre helhetlig hjelp til innbyggere som har behov for samtidige tjenester fra flere instanser. Lovbestemmelsene regulerer forpliktelse om samarbeid, samordning, rett til barnekoordinator og individuell plan. Kommunene må sikre en hensiktsmessig organisering, struktur og kultur for å lykkes med samhandling i møtet med innbyggerne og deres behov.

Kommunens ansatte trenger god innsikt om hverandres tjenesteområder, mandat og ansvar, god kompetanse på brukermedvirkning, samt kunnskap om forhold som taushetsplikt, opplysningsplikt og samtykkebestemmelser.

Se for øvrig [felles veileder](#) fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet

Kommunens tidlige innsats og forebyggende arbeid skal styrkes, og forebygging må skje på flere nivåer. For eksempel vil det kreves at barnehager, skoler og helsetjenester styrker sitt forebyggende arbeid ved å utvikle flere egne forebyggende tiltak/tilbud. I tillegg må barnevernet prioritere kvalitets- og tiltaksutvikling tilpasset barnevernslovens målgrupper.

[Hele brevet til kommunene i Viken og bydelene i Oslo](#)

Eksempler på relevante kilder

- Helsedirektoratet – Veileder samarbeid om tjenester til barn, unge og familier; <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>
- Bufdir - Veiledere, retningslinjer, faglige anbefalinger og rutiner; [Veiledere, retningslinjer, faglige anbefalinger og rutiner | Bufdir](#)
- Helsedirektoratet - Oppfølging av personer med store og sammensatte behov; [Oppfølging av personer med store og sammensatte behov - Helsedirektoratet](#)
- Nav.no - Retningslinjer for samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV-kontoret; [Retningslinjer for samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV-kontoret - nav.no](#)
- Udir - Personvern (GDPR); [Personvern \(GDPR\) \(udir.no\)](#)
- Regjeringen.no - Veileder om barn og unge i plan og byggesak; [Veileder om barn og unge i plan og byggesak - regjeringen.no](#)
- Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) - Veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner; [Veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner – Her får du veiledning i å utvikle handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. \(nkvts.no\)](#)
- NTNU, Samfunnsforskning – Bedre tjenester til barn og unge med sammensatte behov? Delrapport 1; <https://samforsk.no/publikasjoner/bedre-tjenester-til-barn-og-unge-med-sammensatte-behov-delrapport-1>

«De må havne på en lang benk
– ikke mellom flere stoler»

Ansatt, Mulighetshuset i Oslo

Pause

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](https://www.facebook.com/sfov.no)

Nettside statsforvalteren.no/ov

Barnekoordinator

Samarbeid om tjenester til
barn, unge og deres familier

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Behovet for barnekoordinator

Formålet med barnekoordinator er å sikre mer sammenhengende og bedre koordinerte tjenester, og for å bistå og avlaste foreldrene.

Mange foreldre opplever at informasjonen om tjenester og hjelpesystemet er mangelfullt, tilfeldig og personavhengig, og at de selv må finne, utløse og koordinere hjelpen som gis. Mange foreldre opplever også at tilbudet er for knapt, at det er fragmentert og lite koordinert

Les mer her: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5c.

«Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, har rett til barnekoordinator i samsvar med helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a»

Vilkårene

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5c

Tre vilkår

- Familien venter barn eller har barn under 18 år
- Barnet har alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne
- Barnet vil ha behov for langvarige og sammensatte/koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester

Tilsvarende bestemmelser i de øvrige velferdslovene:

- Barnevernsloven § 15-8
- Opplæringsloven § 15-8
- Barnehageloven § 2 b
- Familievernkontorloven § 1 a
- Sosialtjenesteloven § 13

Helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a:

«For familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, skal kommunen oppnevne en barnekoordinator dersom foreldrene eller den som samtykker på vegne av barnet, ønsker dette.»

Helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a. Barnekoordinators oppgaver mv.

«Barnekoordinatoren skal sørge for

- a. koordinering av det samlede tjenestetilbudet,*
- b. å ha oversikt over og bidra aktivt til å ivareta kommunens ansvar for nødvendig oppfølging og tilrettelegging for familien og barnet i form av tilbud om eller ytelse av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester,*
- c. at familien og barnet får nødvendig informasjon og helhetlig veiledning om helse- og omsorgstjenestetilbudet,*
- d. at familien og barnet får nødvendig informasjon og helhetlig veiledning om andre velferdstjenester og relevante pasient- og brukerorganisasjoner, at familien og barnet gis veiledning i deres kontakt med disse, og at det formidles kontakt eller henvisning videre til slike tjenester eller organisasjoner og*
- e. fremdrift i arbeidet med individuell plan.*

Kommunens plikt til å oppnevne barnekoordinator gjelder frem til barnet fyller 18 år.»

Dokumentasjon av barnekoordinators koordineringsoppgaver

- Barnekoordinator har plikt til å dokumentere arbeidet som blir gjort for å kunne overholde kravene som fremgår av helse- og omsorgstjenesteloven §§ 4-1, 4-2 og 3-1 tredje ledd.
- Kommunen må utarbeide rutiner for og krav til dokumentasjon, samt legge til rette for at personellet kan dokumentere i samsvar med dette.
- Barnekoordinator må fortløpende dokumentere opplysninger som etter en skjønnsmessig vurdering vil anses nødvendige og relevante for en forsvarlig dokumentasjon av koordineringsoppgavene.

Dokumentasjon av barnekoordinators koordineringsoppgaver forts:

Behandlingsgrunnlaget for behandling av personopplysninger fremgår av personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav e og art. 9 bokstav h.

I de ulike velferdstjenestelovene vil behandlingsgrunnlaget være følgende i tillegg til personvernforordningen nevnt over:

- Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 7-2 a, 4-1, 4-2, 3-1 og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesteloven, samt 3-2 andre ledd jf. forskrift om helsestasjon- og skolehelsetjeneste
- Helsepersonelloven §§ 39 og 40
- Opplæringsloven § 13-1
- Barnevernloven § 3-2

Koordinerende enhet:

Helse- og omsorgstjenesteloven § 7-3:

«Kommunen skal ha en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet. Denne enheten skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan, og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator og barnekoordinator etter §§ 7-1, 7-2 og 7-2 a.»

Mer om koordinerende enhet:

- Forskriften understreker kommunens plikt til å ha en slik enhet.
- Enheten skal bidra til strukturelle og gode rammer, herunder rutiner og prosedyrer for oppfølgingen av kommunens ansvar for individuell plan og koordinator.
- Koordinerende enhet kan også oppnevne barnekoordinator i annen sektor enn helse.

Plikten til å etablere koordinerende enhet i kommunene er utdypet i forskrift om habilitering, rehabilitering og koordinator § 6.

Problemstillinger knyttet til barnekoordinator rollen:

- Organisering av barnekoordinator rollen og å ha rollen opp på andre oppgaver.
- koordinator er langtidssykemeldt eller slutter?
- Når barnet ikke lenger har behov for koordinator?
- kan en av foreldrene få koordinator for egne utfordringer selv om familien har barnekoordinator?

Oppsummering av rammene for barnekoordinators rolle:

- Koordinerende enhet er ansvarlig for oppnevning, veiledning og opplæring. Slik at de får nødvendig kompetanse for å kunne ivareta rollen.
- Skal dokumentere i kommunens sikker sone
- Profesjonsuavhengig, men må ha relevant kompetanse og erfaring.
- Skal fremme et godt og forpliktende samarbeidsklima
- Skal sørge for å ha oversikt over kommunens tjenester og aktivt bidra til nødvendig tilrettelegging og oppfølging blir ivaretatt av kommunen. Har ikke myndighet til å overprøve faglige prioriteringer og vurderinger foretatt av annet fagpersonell.
- Antall familier pr. barnekoordinator avhenger av oppgaver og kompleksitet og må derfor vurderes individuelt.

Barnekoordinator

- For å ha rett til barnekoordinator må barnet eller ungdommen ha alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne.
- Videre er det et vilkår for å ha rett til barnekoordinator at barnet eller ungdommen har behov for både helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.
- Retten til barnekoordinator gjelder der barnet eller ungdommen er under 18 år.
- En annen forskjell er at barnekoordinator kan oppnevnes før fødsel.
- Vilåårene for å ha rett til barnekoordinator er samlet sett noe strengere enn for alminnelig koordinator.
- Til gjengjeld innebærer barnekoordinator en utvidet koordinatorordning når den innvilges, fordi familien er rettighetssubjektet, ikke bare pasienten eller brukeren.

Koordinator

- Det er ikke et tilsvarende vilkår om psykisk og/eller fysisk tilstand for å ha rett til alminnelig koordinator
- For å ha rett til alminnelig koordinator er det nok at barnet eller ungdommen har behov for helse- og omsorgstjenester.
- Det er ingen øvre aldersgrense for alminnelig koordinator.
- Familieperspektivet er imidlertid viktig også for alminnelig koordinator.
- Se også alminnelig koordinator i spesialisthelsetjenesteloven § 2-5 a

Relevante kilder

- Forarbeider: Endringer i velferdstjenestelovgivningen (samarbeid, samordning og barnekoordinator) - Prop. 100 L (2020–2021) (regjeringen.no)
- Veileder fra Helsedirektoratet: Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier - Barnekoordinator – Helsedirektoratet
- Opplæringsmateriell i forbindelse med veilederen - 26224-31 Opplæringsmateriell i forbindelse med ny veileder samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familie.pdf
- Familiens hus – organisering, samhandling og faglige perspektiver - Familiens_hus-Web.pdf (uit.no) (. I kapittel 7 i boka blir ulike juridiske forhold rundt samhandling mellom flere tjenester drøftet på en god måte, både taushetsplikt og dokumentasjon)

Pause

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](https://www.facebook.com/sfov.no)

Nettside statsforvalteren.no/ov

BEDRE TJENESTER TIL BARN OG UNGE MED SAMMENSATTE BEHOV?

1689

Jan Tøssebro

NTNU Samfunnsforskning

Bakgrunn

- Velferdstjenestene fungerer ikke godt nok for barn og unge med behov for sammensatte tjenester
  - En rekke utredninger og forskningsrapporter peker på problemet, gjennom mange år
  - Mange mener det bunner i for dårlig samarbeid/samordning
    - 14 utredninger, mer enn 100 referanser
  - Flere foreslår ny eller revidert lovgivning som løsning
    - Lov om samordning? Revisjon og harmonisering av en rekke lover?
- Lovendringene kan ses som en respons på dette, og valget falt på revisjon og harmonisering + innføring av barnekoordinator

Formål, tiltak, avgrensinger

- Formål: Styrket oppfølging av barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene
- Tiltak: Endringer i 14 lover på velferdsfeltet (Prop 100L, 2020-2021)
  - Sentral del av Likeverdsreformen, Meld St. 25, 2020-2021
  - Barnevern, familievern, opplæring, barnehage, friskoler, Nav, sosialtjenester, helse- og omsorg, spesialisthelsetjenesten, tannhelsetjenesten, psykisk helsevern, pasient og brukerrettigheter, integreringsloven, krisesenterloven
  - Presisering av plikter, informasjonsdeling, harmonisering
  - Innføring av barnekoordinator
- Avgrensning
  - Barn og unge, samt deres familier (mange av lovene er bredere)

Litt mer om bakteppet

- Formålet for lovendringene er bredere enn bare styrket samarbeid
  - “et samfunn som stiller opp”, gode og sammenhengende tjenester
  - Utfordringen for familiene er bredere
    - Frustrasjoner i møtet med hjelpeapparatet
- Tolkingen av funn i forskning
  - “Familiene er rimelig fornøyd med de enkelte tjenestene de mottar”
  - Da må frustrasjonene handle om samordningen?
  - Eller blir det for enkelt? – at det handler om møtet med hjelpeapparatet og hva som skjer før den enkelte tjeneste er på plass?
- Temaet er ikke nytt
  - Fra 1980-åra eller lenger tilbake
  - Individuell plan, koordinator, ansvarsgrupper, koordinerende enhet

Evalueringen

- To hovedspørsmål
  - Iverksetting av reformen (fortolkning, etterlevelse, ...)
  - Hjelper det?
    - Blir det mer og bedre samarbeid?
    - Det egentlige formålet: Får familiene en enklere hverdag? Opplever de mer helhetlige og samordnete tjenester?
- Første delrapport - 2023
  - Bygd på data samlet inn da endringene hadde virket i 4-9 måneder. Ingen evaluering
  - To overordna tema:
    - Hvordan lovendringene mottas (problemforståelse, iverksetting så langt, hva hindrer samarbeid, informasjon, tro på endringene, ...)
    - Hvordan ser det ut før lovendringene har virket (grunnlag for sammenligning i senere rapporter)

Gjennomføring av undersøkelsene

- Kvalitative studier i samarbeid med seks kommuner/bydeler
  - Implementeringsstudien: om iverksetting av reformen
  - Forløpsstudien: Erfaringene til et lite utvalg familier i deltakende kommuner
    - Kvalitative data om familiers erfaringer
    - Familiene som linse for å studere iverksetting og samarbeid (går over i implementeringsstudien)
- Fire breddeundersøkelser
  - Strategi: Kommuner som representerer 15% av befolkningen
  - Familieundersøkelsen (kommunene og HBF). N=423/338
  - Lederundersøkelsen (kommuner, BUP og HABU). N=69
  - Ansatteundersøkelsen (kommuner, BUP og HABU). N=126
  - Kommuneundersøkelsen. Alle landets kommuner. N=103
- Svakhet i breddeundersøkelsene (unntatt kommuneundersøkelsen)
  - Lav svarprosent, men få avdekkete skjevheter

Kommunene

- De deler problembeskrivelsen
  - Samtidig som de mener at det alt pågår mye samarbeid
  - Rutinene er på plass, men det kan skorte på praksis
  - Høy oppmerksomhet, mange tiltak. 97% har gjennomført minst ett tiltak siste fem år, 50% minst fire
- De kjenner til lovendringene – statlige informasjonskilder
- Nesten alle var i gang ved årsskiftet 22/23
- Hva er nytt?
  - “Vi skal da ha jobbet slik lenge”
  - Hva skiller barnekoordinator fra koordinator? Nytt navn? Superkoordinator? Koordinator for de mest komplekse sakene?
- Hva hindrer samarbeid? Mye mer enn lovverk – særlig ressurser og kapasitet
- Rimelig høy tro på at lovendringene kan føre til bedre samarbeid. Gjelder også ledere, mens ansatte er mer tvilende

Forklaringer på manglende samarbeid

Ledere og ansatte

- Problemet er erkjent, men en høyere andel mener de allerede samarbeider godt (en drøy tredel) (*Har ikke problem med manglende samarbeid*)
- “av og til” er det typiske svaret på spørsmål om samarbeidsvansker
- Ansvarsgrupper framstår som det sentrale forumet for samarbeid
- Tverrfaglige team og felles møteplasser er de vanligste tiltakene for å bedre samarbeidet
- Ressurser/kapasitet, manglende møteplasser og ansvarsforhold nomineres som de vanligste hindringene for samarbeid

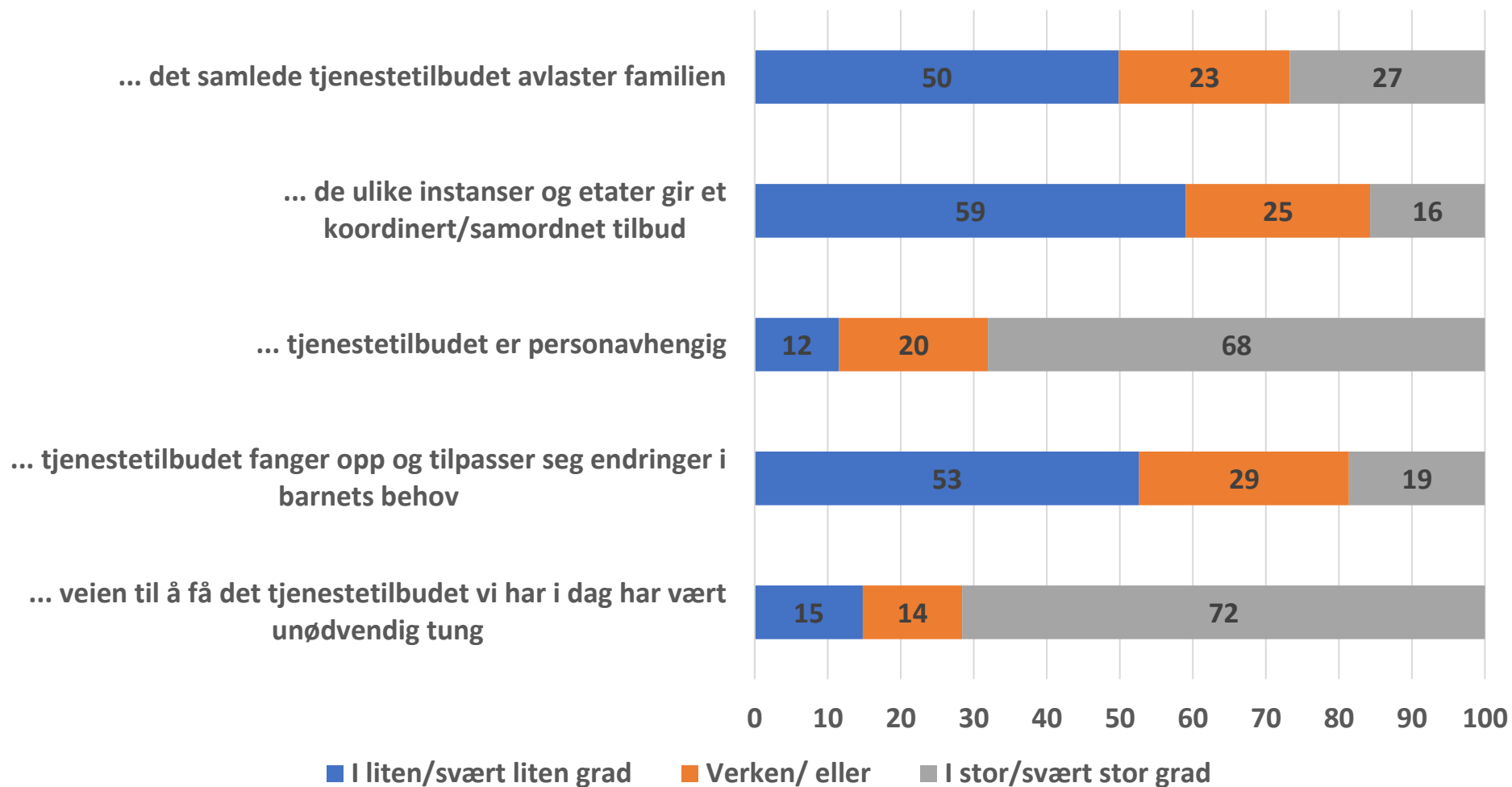

Familieundersøkelsen(e)

- Rimelig tilfredshet med tjenestene, tilgangsprosessen kritisk
  - Det varierer mellom tjenester, men rundt regnet er 60 % rimelig tilfreds
  - Samordningen kritiseres, men det er mer: 72 % sier det stemmer i stor eller svært stor grad at “veien til å få det tjenestetilbudet vi har i dag har vært unødvendig tung”
- Klart fallende tendens i forhold til sammenlignbare data for 10 år siden
  - Tilfredshet med tjenester, at behov dekkes, vurdering av individuell plan
- Tidligere samordningstiltak
  - Kun 11% sier det stemmer godt at koordinator har gjort kontakten med hjelpeapparatet bedre. Kvalitativt et noe bedre bilde.
  - Oppslutningen om IP faller fra liten til “slakt”. “Kontakten med hjelpeapparatet bedre” fra 15% i 2009 til 4 % i 2023
  - Treffer koordinator behovene?
- Men mange tror lovendringene kan hjelpe (to av tre tror barnekoordinator kan hjelpe)

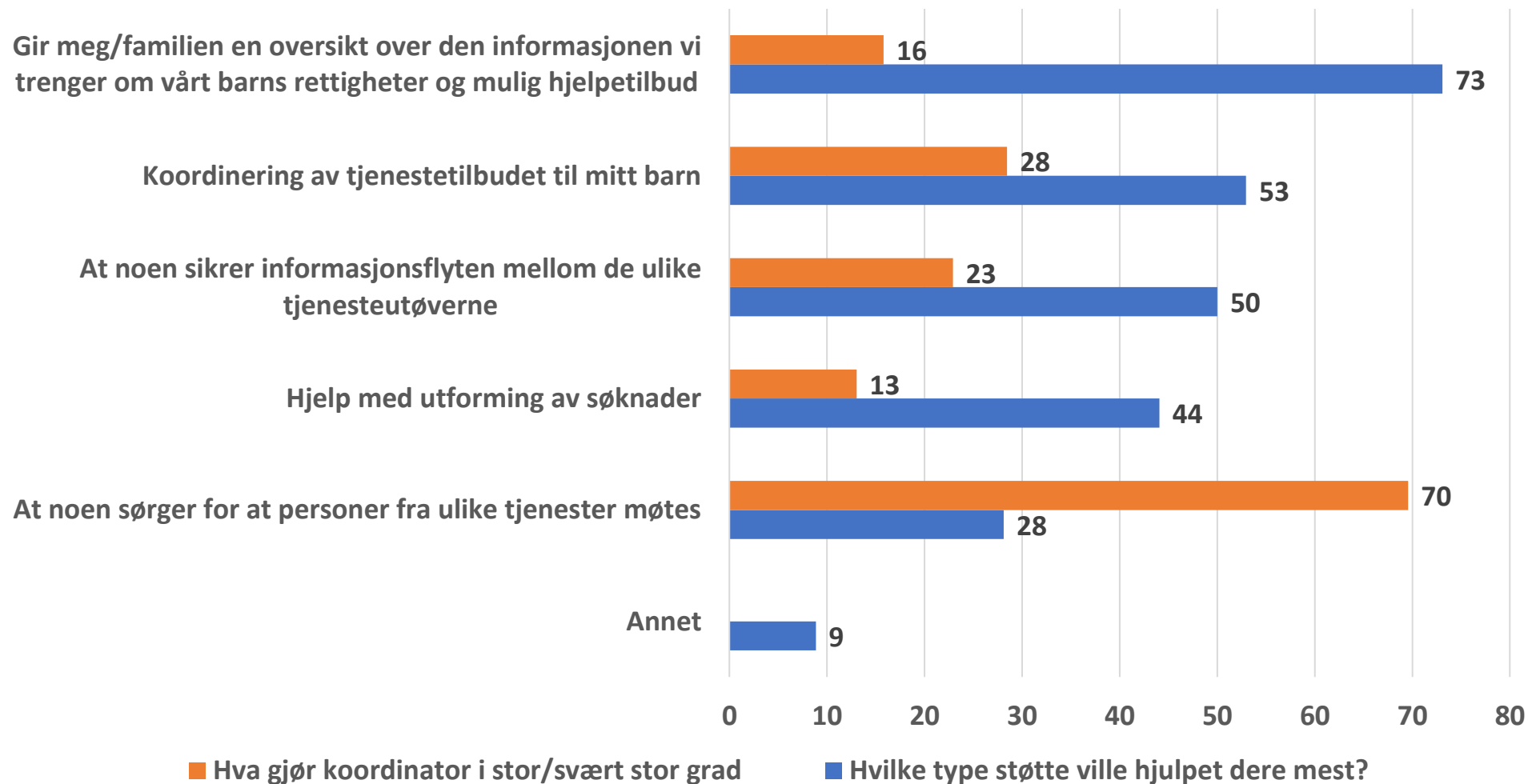
Foresattes vurdering av det samlede tjenestetilbudet

I hvilken grad opplever dere at

Koordinator: hva ville være til hjelp og hva gjør koordinator?

Hvilken støtte som ville vært til hjelp og hva koordinator gjør

Veien videre

- Avklaring av rollen som barnekoordinator:
  - Betydningen av å treffe rett person!
  - Lojalitet og rollekonflikt
    - Du bør ikke informere om ..., for vi har ikke ressurser til å møte det
    - Så skiver jeg det i IP, men som saksbehandler må jeg avslå
    - Lojal til arbeidsgiver eller familiene?
  - Hva betyr det “å bidra aktivt til å ivareta kommunens ansvar for oppfølging og tilrettelegging” og “at familien og barnet får nødvendig informasjon”?
    - Det ligger i veilederen, men hva blir praksis?
- Søkelys på de overordnede målene for lovendringene?
  - Familiens møte med hjelpeapparatet – mer enn samarbeid. Møtet med forvaltningen, å få tjenester på plass
- Hvorfor har det blitt verre?
  - Forskningsmetode, høyere forventninger, svekkete tjenester?
  - Trolig et enda mer ugjennomtrengelig system?

